HÝÉæ{Àÿ Lÿ Ì DŒæ'ÿœÿ

ଡକ୍ଟର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ବିଶ୍ୱାଳ

ଭାରତ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକ ଗ୍ରାମବହୁଳ ଓ କୃଷିପ୍ରଧାନ ରାଷ୍ଟ୍ର । ଦେଶର ସମୁଦାୟ ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ୭୦ ପ୍ରତିଶତ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣ ପାଇଁ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ଭାରତର ମୋଟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଉତ୍ପାଦ (GDP)କୁ କୃଷି ଓ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅବଦାନ ହେଉଛି ୨୨ ପ୍ରତିଶତ । ଭାରତ ଭଳି ଏକ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରଗତି କୃଷି ଓ କୃଷକମାନଙ୍କ ବିକାଶ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି । ଦଶହଜାର ବର୍ଷ ହେଲାଣି ଭାରତୀୟମାନେ କୃଷିକୁ ନିଜର ଜୀବନ ଓ ଜୀବିକା ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ପଚାଶ ଦଶକରେ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଭାରତକୁ ଅନ୍ୟଦେଶରୁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଆମଦାନୀ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ଏବେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମ ଦେଶରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇପାରିଛି ।

ସଂପ୍ରତି ଭାରତ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଦୁଗ୍ଧ, କାଜୁ, ନଡ଼ିଆ, ଚା, ଅଦା, ହଳଦୀ ଓ କଳାଗୋଲମରିଚ ଉତ୍ପାଦନରେ ପ୍ରଥମରେ ରହିଛି । ଗୋ-ସମ୍ପଦରେ ଭାରତ ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରଥମ । ଗହମ, ଚାଉଳ, ଚିନି, ଚିନାବାଦାମ, ମଧୁରଜଳ ମାଛ ଉତ୍ପାଦନରେ ଭାରତ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନରେ ରହିଛି । ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଯେତିକି ଫଳ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଛି, ତା'ର ଦଶ ପ୍ରତିଶତ ଭାରତରେ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଛି । କଦଳୀ ଓ ସପେଟା ଉତ୍ପାଦନରେ ଭାରତ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ପରିବା ଉତ୍ପାଦନରେ ବିଶ୍ୱରେ ଭାରତର ସ୍ଥାନ ଠିକ୍ ଚୀନ ତଳକୁ । ବିଶ୍ୱରେ ଫୁଲକୋବି ଉତ୍ପାଦନରେ ଭାରତ ପ୍ରଥମ, ପିଆଜ ଉତ୍ପାଦନରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ବନ୍ଧାକୋବି ଉତ୍ପାଦନରେ ତୃତୀୟ ସ୍ଥାନରେ ରହିଛି । ଦେଶର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ୧୯୫୧-୫୨ ମସିହାରେ ୪୫ ନିୟୁତ ଟନ ହୋଇଥିବାବେଳେ ୨୦୦୭-୦୮ ମସିହାରେ ଏହା ୨୨୭ ନିୟୁତ ଟନକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ୮୫ ପ୍ରତିଶତ ଲୋକ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ୬୫ ପ୍ରତିଶତ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଭାରତୀୟ ଭୂଖଣ୍ଡର ୪.୭୪ ପ୍ରତିଶତ ଓଡ଼ିଶାରେ ରହିଥିବା ବେଳେ ଭାରତର ଜନସଂଖ୍ୟାର ୩.୮୫ ପ୍ରତିଶତ ହେଉଛନ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ଅଧିବାସୀ । ଓଡ଼ିଶାରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ୮୨ ପ୍ରତିଶତ । ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଚାଷଜମିର ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ରହିଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ୫୦ ଭାଗ ଚାଷଜମିର ଶତକଡ଼ା ୧୮ ଭାଗ ବଡ଼ଚାଷୀମାନଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ରହିଛି, ଯେଉଁମାନେ ନିଜେ ଜମିଚାଷ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ୧୯୫୦-୫୧ ମସିହାରେ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଚାଷଜମିର ପରିମାଣ ୦.୩୯ ହେକ୍ଟର ଥିବାବେଳେ ୨୦୦୪-୦୫ ମସିହାରେ ଏହା ୦.୧୪ ହେକ୍ଟରକୁ ଖସି ଆସିଛି । ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଆଶାତୀତ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବାବେଳେ ଚାଷଜମିର ପରିମାଣ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ହ୍ରାସ ପାଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏହିଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ୨୦୦୫-୦୬ ବର୍ଷରେ

୭୩.୫୯ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଉତ୍ପାଦ (ଜି.ଡି.ପି.)କୁ କୃଷିର ଅବଦାନ ୨୦.୧୮ ପ୍ରତିଶତ ।

ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୬୨ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଚାଷ ଉପଯୋଗୀ ଜମି ରହିଥିବାବେଳେ ସେଥିରୁ ପ୍ରାୟ ୫୬ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଚାଷକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ମୌସୁମୀ ବାୟୁର ପ୍ରବାହ ଉପରେ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ମୋଟ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରାୟ ୭୦ ପ୍ରତିଶତ ବର୍ଷା ଜଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ଗତ କିଛିବର୍ଷ ଧରି ମୌସୁମୀର ଅନିୟମିତତା ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ତାହା ବ୍ୟତୀତ ବନ୍ୟା, ବାତ୍ୟା, ମରୁଡ଼ି ଭଳି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ବିଗତ ପଚାଶ ବର୍ଷରେ ପ୍ରାୟ ୩୭ ବର୍ଷ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଏହିଭଳି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ ଅନିୟମିତ ପାରିପାଗ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଛି । ରାଜ୍ୟରେ ଜଳସେଚନର ବିଶେଷ ସୁବିଧା ହୋଇପାରିନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଶାନୁରୂପ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିୟୋଜିତ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାରେ ବିଶେଷ ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ଏହାର ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ରହିଥିବାବେଳେ କେତୋଟି ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି ପାରମ୍ପରିକ ରୀତିରେ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ, ସ୍ୱଳ୍ପ ପୁଞ୍ଜି ଗଠନ, ନିମ୍ନ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ, ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, କ୍ଷୁଦ୍ରାକାର ଜୋତ ଇତ୍ୟାଦି । କୃଷକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ନିରକ୍ଷରତା, ସେମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଅନଗ୍ରସରତା ଯୋଗୁଁ ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷିର ବିକାଶ ଯେଭଳି ଭାବେ ହେବା କଥା ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାର କୃଷକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ନିଜସ୍ୱ ପୁଞ୍ଜି ନ ଥିବାରୁ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସେମାନେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଋଣ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଥିବା ଜାତୀୟକରଣ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କମାନେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ସ୍ପଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ କୃଷିଋଣ ଦେବା ପାଇଁ ଆଗଭର ହେଉନାହାନ୍ତି । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ନ ହୋଇ ପାରିଲେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଉର୍ବରକର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ୧୯୬୧-୬୨ ମସିହାରେ ଉର୍ବରକ ବ୍ୟବହାର ହେକ୍ଟର ପିଛା ୦.୭୬ କିଲୋଗ୍ରାମ ଥିବାବେଳେ ୨୦୦୫-୦୬ ବର୍ଷରେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪୬ କିଲୋଗ୍ରାମକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ସାର ବ୍ୟବହାର ହେକ୍ଟର ପିଛା ୧୧୬ କିଲୋଗ୍ରାମ ହେଉଥିବାବେଳେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୦୬ କିଲୋଗ୍ରାମ, ଭଦ୍ରକ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୦୫ କିଲୋଗ୍ରାମ ରହିଛି । କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ଚାଷୀମାନେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ମାତ୍ର ୪ କିଲୋଗ୍ରାମ ସାର ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ ୨୦୦୪-୦୫ ବର୍ଷରେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ସାର ବ୍ୟବହାର ୪୦ କିଲୋଗ୍ରାମ ହୋଇଥିବାବେଳେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ଏହା ୯୭ କିଲୋଗ୍ରାମ ଥିଲା । ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସାର ପ୍ରୟୋଗର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ସାର ବ୍ୟବହାର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ପାଇଁ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଦରକାର ।

ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କର ପଖାଳ ଭାତ ସହିତ ପିଆଜ ଖାଇବାର ଅଭ୍ୟାସ ବହୁ ଦିନରୁ ରହି ଆସିଛି । ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଯେତିକି ଜମିରେ ପିଆଜ ଚାଷ କରାଯାଉଛି, ତାହା ମାତ୍ର ୦.୭୯ ପ୍ରତିଶତ । ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଓ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଇତ୍ୟାଦି ରାଜ୍ୟରେ ଲକ୍ଷାଧିକ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ପିଆଜ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବାବେଳେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପିଆଜ ଚାଷ ହେଉଥିବା ଜମିର ପରିମାଣ ମାତ୍ର ୩୭୦୦ ହେକ୍ଟର । ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ବଲପୁର, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଢେଙ୍କାନାଳ, କୋରାପୁଟ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ଅବିଭକ୍ତ କଳାହାଣ୍ଡି ଓ ଗଞ୍ଜାମ ଇତ୍ୟାଦି ଜିଲ୍ଲାରେ ପିଆଜ ଚାଷ ହେବାର ସୁବିଧା ରହିଛି । ଏହିସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଉଭୟ ଶୀତଦିନିଆ ଓ ବର୍ଷାଦିନିଆ ପିଆଜ ଚାଷ କରାଯାଉଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ପିଆଜ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ ଆମକୁ ଆଉ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଗୁଜରାଟ, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଇତ୍ୟାଦି ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ପିଆଜ ପାଇଁ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ବାହାର ରାଜ୍ୟରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ପିଆଜ ନ ଆସିବାରୁ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁ ସମୟରେ ପିଆଜର ଅଭାବ ଦେଖା ଦେଉଛି ଓ ତା'ର ଦାମ ବଢ଼ି ଯାଉଛି ।

କୃଷିକୁ ଲାଭଜନକ କରିବାକୁ ହେଲେ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ ବିବିଧକରଣ (diversification)ର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖା ଦେଇଛି । କେବଳ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ନିର୍ଭର ନକରି ଅଣଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଯଥା- ଉଦ୍ୟାନକୃଷି, ଫୁଲଚାଷ, ପଶୁସଂପଦ, ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ ଓ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ ଆଦି ବିବିଧକରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ରାଜ୍ୟରେ ବର୍ଷର ସବୁ ସମୟରେ ଫୁଲର ଚାହିଦା ରହିଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ ବର୍ଷ ସାରା ପଶ୍ଚିମବଂଗ ଓ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶରୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଫୁଲ ଆସୁଛି । ଓଡ଼ିଶାର କୃଷକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଫୁଲଚାଷ ନିମନ୍ତେ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ସେମାନେ ଲାଭବାନ ହେବା ସହିତ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଫୁଲ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ତାଜା ଫୁଲ ପାଇ ପାରନ୍ତେ । ଆମ ରାଜ୍ୟର ଚାଷୀମାନେ

ମହୁଚାଷ ଓ ଛତୁଚାଷ କରି ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ପରିଶ୍ରମରେ ଲାଭବାନ ହୋଇପାରିବେ । ଭାରତ ସମେତ ପୃଥିବୀର ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ଜଳପ୍ଲାବିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏବେ ଜଳକୃଷି (Hydroponics) ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି । ଜଳ ଉପରେ ଭାସୁଥିବା ବିଲାତି ଦଳ, ଘାସ, ବାଳୁଙ୍ଗା ଓ ଅନାବନା ଦଳକୁ ନେଇ ଭାସମାନ ପଟାଳି ତିଆରି କରାଯାଇ ସେଥିରେ ଫସଲ ଚାଷ କରାଯାଉଛି । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବର୍ଷସାରା ପାଣି ଜମି ରହୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଳକୃଷି ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ପନିପରିବା ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ବିପଣନ ଭିତ୍ତିଭୂମି (marketing infrastructure)ର ବିଶେଷ ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରି ନାହିଁ । ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ (FCI) ଓ ଅନ୍ୟ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାମାନେ ଚାଷୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଧାନକ୍ରୟ କରୁଛନ୍ତି । ଯାଜପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଚାଷୀମାନେ ବ୍ୟାପକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚିନାବାଦାମ ଚାଷ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ କମ୍ ଦାମରେ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ।

କୃଷକମାନେ ଋଣଗ୍ରସ୍ତ ହେଉଥିବାର ସମ୍ବାଦ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଛି । ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ରାଜ୍ୟ କୃଷିନୀତି-୨୦୦୮ରେ କୃଷିର ବିକାଶ ପାଇଁ ବହୁବିଧ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଞ୍ଚାୟତରେ ବିହନ ବିକ୍ରୟ କେନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ବିହନ ଗ୍ରାମ ଯୋଜନା ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ବିହନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଏହି କୃଷି ନୀତିରେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ତତଃ ପକ୍ଷେ ବାର୍ଷିକ ୪ ପ୍ରତିଶତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାସଲ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

କୃଷିର ବିକାଶ ଓ କୃଷକମାନଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିରାପତ୍ତା ମିଶନ (NFSM) - ଧାନ ଓ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଫସଲ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୨୦୦୭-୦୮ ବର୍ଷରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ଧାନ ଫସଲ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବଲାଙ୍ଗୀର, କଳାହାଣ୍ଡି, କେନ୍ଦୁଝର, ନୟାଗଡ଼, ଯାଜପୁର, ଢେଙ୍କାନାଳ, ଅନୁଗୁଳ ଇତ୍ୟାଦି ମିଶନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ୧୫ ଗୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ସେହିଭଳି ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ୩୦ ଗୋଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ମିଶନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ସେହି ସବୁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଫସଲ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଛି । କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ, ବିହନ ଯୋଗାଣ, ସାର ପରିଚାଳନା, ମୃତ୍ତିକା ଶୋଧନ ଯୋଗାଣ, କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ଯୋଗାଣ, ସମନ୍ୱିତ ରୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନା ଓ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ସରକାରୀ ସହାୟତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ୨୦୧୦ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସରୁ ରାଜ୍ୟ କୃଷକ କମିଶନ (SFC) ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ କୃଷି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମୀକ୍ଷା କରି କୃଷିର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଏହି କମିଶନ ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିବେ ।

ଓଡ଼ିଶା ସମେତ ଆମ ଦେଶରେ ଜନସଂଖ୍ୟା ଦ୍ରୁତଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବାବେଳେ ବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଯୋଗାଇ ସେମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା (food security) ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେଇଛି । ଭାରତର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଯଥାର୍ଥରେ କହିଥିଲେ, 'ସବୁ କିଛି ଅପେକ୍ଷା କରିପାରିବ କିନ୍ତୁ କୃଷି ନୁହେଁ ।' ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଭାରତକୁ ଏକ ବିକଶିତ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ କରିବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କୃଷିର ବିକାଶ ବିନା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । କୃଷିର ବିକାଶ ହେଲେ କୃଷକମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ, ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇପାରିବ । ଭାରତବର୍ଷକୁ କ୍ଷୁଧାମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଉଭୟ କୃଷି ଓ କୃଷକର ବିକାଶ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ।

ଶାନ୍ତି ବଜାର, ପୋ- ଧର୍ମଶାଳା
ଜି- ଯାଜପୁର